

શ્રી ગ્રેટર મુંબઈ વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

Shri Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh
સંચાલિત

શ્રી માતૃશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

MATUSHRI MANIBEN MANSI BHIMSHI CHHADVA DHARMIK SHIKSHAN BOARD

Website : jainshikshan.org

E-mail : jainshikshanboard@gmail.com

2

૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ - પ્રશ્ન પેપર - ગુણ - ૧૦૦

સમય: ૨ થી ૫

સર્ટીફિકેટ કોર્સ શ્રેણી - ૯

પ્રશ્ન ૧ પાંચ જ્ઞાનના આધારે જવાબ લખો

(૩૦)

(ક) ટૂંકમાં જવાબ લખો.

(૧૦)

૧. સયોગી ભવસ્થ કેવળજ્ઞાન એટલે શું ?

(૩)

તેના કેટલા ભેદ છે ? અર્થ સાથે લખો ?

૨. પઈન્ના એટલે શું ? તે કાલિક છે ઉત્કાલિક ?

(૩)

ઋષભદેવ ભગવાનના, અને મધ્યના ૨૨ તીર્થંકરના તેમજ

ભગવાન મહાવીરના કેટલા પઈન્ના છે ?

૩. પ્રતિપાતી અવધિજ્ઞાન એટલે શું ? ઉદાહરણ સાથે સમજવો.

(૨)

૪. શ્રુતજ્ઞાન એટલે શું ? ટૂંકમાં સમજાવો ?

(૨)

ખ. ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૭)

(૧) મન: પર્યવજ્ઞાન આત્માથી છે.

(૨) જે જ્ઞાન ઈન્દ્રિય અને મનની સહાયતાથી થાય છે તે..... જ્ઞાન છે.

(૩) મતિજ્ઞાનનાના દૃઢ સંસ્કારથી કોઈ જીવને જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થઈ શકે છે.

(૪) બારમું અંગ દૃષ્ટીવાદ સૂત્ર એ શ્રુત છે.

(૫) જે શ્રુત અંતસહિત છે તે શ્રુત છે.

(૬)આદિ ગુણ મન:પર્યવજ્ઞાનની પ્રાપ્તિનું કારણ છે

(૭) જે જીવ કાલિકોપદેશ સંજ્ઞા રહિત છે તે શ્રુત છે.

(૮) ઉત્કૃષ્ટ ક્ષેત્રમાં વિપુલમતિ ઋજુમતિથી ક્ષેત્ર વિશેષ અધિક જાણે દેખે.

(૯) મન:પર્યવિજ્ઞાન.....સંયમીને જ ઉત્પન્ન થાય છે.

(૧૦) બાર અંગસૂત્ર શ્રુત છે.

(૧૧) શિલ્પકલા વગેરેનો અભ્યાસ કરતાં તેમાં કુશળ થાય તે બુદ્ધિ છે.

(૧૨) શ્રુતિનિશ્ચિતનું બીજું નામ છે

ગ. સકે — બે વાક્યમાં જવાબ લખો.

(૮)

૧. અર્થાવગ્રહ એટલે શું ? તે કોને હોય છે ?
૨. અનાનુગામિક અવધિજ્ઞાન એટલે શું ?
૩. સમ્યક્શ્રુત એટલે શું ?
૪. પરંપર સિદ્ધ કેવળજ્ઞાન એટલે શું ? તેના પાંચ ભેદ લખો.

ઘ. એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

(૫)

૧. કાલિક અને ઉત્કાલિક સૂત્રના નામ કયા આગમમાં છે ?
૨. નારકી અને દેવ માં કયા ત્રણ પ્રકારના અવધિજ્ઞાન હોય છે ?
૩. દ્વાદશાંગી સિદ્ધાંત કોના સમાન છે ?
૪. જે અવધિજ્ઞાન હિયમાન કે વર્ધમાન હોય છે તેને શું કહે છે ?
૫. કેવળી, તીર્થંકર પ્રવચન વચનયોગથી કરે છે તે ક્યું શ્રુત છે ?
૬. કયા પ્રકારનું મનઃપર્યવજ્ઞાન કેટલું ઉત્કૃષ્ટ ક્ષેત્ર જાણે છે ?
૭. પઠ્ઠા કયાં પ્રકારનું શ્રુત છે ?

પ્ર.૨ ચાર કષાયના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો

(૮)

૧. કષાય એટલે શું ? તે કેટલા પ્રકારે છે ?
૨. કુલ ૪ કષાયના કેટલા ભાંગા થાય ? કેવી રીતે ?
૩. નિર્જરા એટલે શું ?
૪. ક્રોધના ભેદ કેટલા ? કયા કયા ?

(ખ) એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

(૨)

૧. સમકિતની ઘાત કરે તેવો ક્રોધ
૨. ઢાંકી જમીન માટે ક્રોધ થાય તે
૩. કષાયયુક્ત આત્મા કર્મ પુદ્ગલને ગ્રહણ કરે તે.
૪. નિધ્યત કે નિકાયિત બંધ થવો તે.

પ્ર.૩ ચાર ધ્યાનના આધારે જવાબ લખો.

(૧૫)

(ક) જવાબ લખો.

(૧૦)

૧. કયા કયા આગમમાં ચાર ધ્યાનનો અધિકાર આવે છે ?
૨. ધર્મધ્યાનના કેટલા લક્ષણ છે ? કયા કયા ?
૩. અનુપ્રેક્ષાના કારણ કેમ નથી ?
૪. અભવી જીવોમાં કેટલા ધ્યાન હોય છે ?
૫. રૌદ્રધ્યાનના ચાર લક્ષણ લખો.
૬. મહાવિદેહના સાધુસાધ્વીમાં કયા ધ્યાન હોય છે ?
૭. શ્રાવક - શ્રાવિકામાં કયા ધ્યાન હોય છે ?
૮. શુક્લયાનના બીજા પાયામાં કયા ગુણસ્થાન હોય છે ?

(૧૧/૨)

(૧૧/૨)

(૧)

(૧)

(૨)

(૧/૨)

(૧૧/૨)

(૧)

૧. ચારે ધ્યાનછે. પ્રથમ, બે ધ્યાનછે. અંતિમ બે ધ્યાનછે.
૨. દેવ આદિના ઉપસર્ગથી ચલિત ન થવુંતે.....છે.
૩. સંસારની, અનિત્યતાનો વિચાર ચિંતવવો તે.....છે.
૪. સંસાર, દેહ, ભોગોની અશુભતાનો વિચાર કરવો તેછે.
૫. ધ્યાન માત્રજીવોને જ હોય છે.
૬. જેનાથી ઓળખ થાય તેવું લિંગ કે ચિન્હ.....
૭. આખી જીંદગી સુધી દ્વેષ રાખવો તે
૮. અવાજ વિના અશ્વુપાત કરવો તે છે.

પ્ર.૪ સંસ્કાર વિભાગના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

(ક) જવાબ લખો.

(૪)

૧. અણગમતા ભોજનમાં અણગમો કરવો તે ક્યું ધ્યાન છે ? તેનાથી શું બંધાય છે ?
૨. પ્રથમ ત્રણ નિન્દવના નામ અને તે ક્યા કારણો વિરાધક થયા તે લખો ?

(૧)

(૩)

(ખ) એક શબ્દમાં જવાબ લખો.

(૬)

૧. ધર્મ શું પાલન કરતાં શીખવાડે છે ?
૨. અચેત પાણીના નામ ક્યા સૂત્રમાં છે ?
૩. પરઠતી વખતે ત્રણ વાર શું બોલવું જોઈએ ?
૪. વ્રત પચ્ચકખાણ કરવાથી શેનો આશ્રવ બંધ થાય છે ?
૫. પાપ કરવાના.....ન કર્યા જો, તો તેને.....ક્રિયાથી..... પાપકર્મ આવે જ છે ?
૬. શકેન્દ્ર મહારાજની આજ્ઞા લેવા ત્રણ વાર શું બોલવું જોઈએ ?
૭. તીર્થકરોને ક્યારે મન:પર્યવજ્ઞાન પ્રગટ જાય છે ?
૮. અશુચિ ત્યાગ કરવા માં ત્રણવાર શું બોલવું જોઈએ ?
૯. અચેત પાણી પીવાથી જીતવાનો અનેનો લાભ મળે.

પ્ર.૫ કથા ના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

૧. શકડાલપુત્ર કોના અને ક્યા મતના મુખ્ય અનુયાયી હતા ?
૨. શકડાલપુત્ર શેનો વ્યાપાર કરતાં હતા ? તેમની કેટલી કર્મશાળાઓ હતી ? ત્યાં શું કામ કરતા હતા ? તેમની પત્નીનું નામ શું હતું ?
૩. દેવે જ્યારે શકડાલપુત્રને વધામણી આપી ત્યારે શકડાલપુત્રે શું વિચાર્યું ?
૪. સાધ્વી સુવ્રતાએ સાધ્વી સુભદ્રાને તેમના ક્યા કાર્ય માટે આલોચના કરી પ્રાયશ્ચિત્ત લેવાનું કહ્યું ?
૫. સોમા બ્રાહ્મણી કોની પાસે દિક્ષા લેશે ? દિક્ષા લઈ કેટલો અભ્યાસ કરશે ?
૬. રાષ્ટ્રકૂટ સાથે કામભોગ ન ભોગવી શકવાથી સોમા બ્રાહ્મણી શું વિચારે છે ?

(૧)

(૨)

(૨)

(૨)

(૧)

(૨)

પ્ર. ૬ કવિતાના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

(ક) પુર્તિ કરો.

૧. રિધ્ધી સંપદા.....તુટ રે પ્રાણી
૨. પણ અભિમાનીઆહવાન
૩. દૌલતકુરબાન હો
૪. સંયમ વિનાપરમાત્મને.

(૨)

(૨)

(૨)

(૪)

પ્ર.૭ સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે જવાબ લખો.

(૧૫)

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧૦)

૧. દંડ એટલે શું ? અનર્થદંડ એટલે એટલે શું ?
૨. છઠ્ઠા અને દસમાં વ્રતમાં શું ફરક છે ?
૩. પ્રતિલેખન અને પ્રમાર્જન એટલે શું ?
૪. પરમાર્થ અને પરપાસંડ એટલે શું ?
૫. સૂત્રઆગમ અને અર્થઆગમ એટલે શું ?

(ખ) જોડકા જોડો.

(૫)

- અપડિહય - એમકહે
મુસલ - અચિત્ત
જોગ - સાંબેલુ
ફાસુએણા - કાર્ય
વયાસી - અપ્રતિહત
વિચારીને - એયં
એવુ - ગાહા
ભોજન - જલ્લ
શરીરનોમેલ - ભત્ત
ગાથા - તિક્કુ

જય જિનેંદ્ર